

Voor het klimaat wordt de democratie zonder pardon aan de kant gezet

Door [Paul Verburgt](#) - 15 mei 2021
Geplaatst in [Democratie](#) - [Klimaat](#)

‘De klimaatnoodtoestand afkondigen!’ antwoordde Jesse Klaver op de vraag wat hij zou doen als hij het in ons land voor het zeggen kreeg.

De bewonderende journalist vroeg niet door en zo kwamen we niet te weten wat die noodtoestand zou inhouden. Opmerkelijk, want als een staat de noodtoestand afkondigt, leidt dat doorgaans tot het buiten werking stellen van het reguliere recht en de democratische spelregels.

Jesse Klaver? Is dat niet de man die recent in een motie opriep om ‘de tegenmacht te koesteren’? Die Mark Rutte tot de grond toe afbrandde omdat die zich ondemocratisch had gedragen? En dan nu een noodtoestand?

Ja, dat is dezelfde Klaver.

Geen wild idee van GroenLinks

De klimaatnoodtoestand is geen wild idee van de leider van GroenLinks. De VN, de paus en het Europees parlement zijn ook voorstander en een aantal serieuze landen heeft de klimaatnoodtoestand inmiddels uitgeroepen.

Mij imponeert dat niet.

Voor het klimaat wordt de democratie zonder pardon aan de kant gezet

Veel hypocrieter dan de VN kan je nauwelijks zijn en veel autocratischer dan de paus ook niet. Het Europees parlement is inmiddels volkomen losgezongen van de realiteit. En weet Jesse Klaver wel dat landen die de noodtoestand hebben afgekondigd, kernenergie omarmen? Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk, Spanje.

Tijd dringt

Het zal Jesse Klaver een biet zijn. In zijn beleving hebben we nog een paar jaar de tijd om het klimaat op orde te brengen of anders gaan we onherroepelijk naar de verdoemenis.

Hij zorgt dat zijn partij in Rutte IV komt en regelt die noodtoestand.

Klimaatnoodtoestand wordt geformaliseerd

Het probleem zal niet bij Mark Rutte zitten, want die staat met de rug tegen de muur. Hooguit heeft Klaver nog iets te duchten van zijn partijbestuur waar de gestaalde communistische kaders de baas zijn.

Ik verwacht echter dat die hun weersin tegen Rutte zullen inruilen voor toetreding tot de macht, een kans die zich voor deze wegs meltende partij niet snel weer zal voordoen.

Een heel moeilijke klus heeft Klaver overigens niet. Het is meer een kwestie van het *formaliseren* dan van het *introduceren* van de klimaatnoodtoestand.

Lees maar mee.

Het groenste kabinet ooit

Hoewel het klimaat in de verkiezingsstrijd geen belangrijk issue was, riep Rutte III zich bij zijn aantreden in oktober 2017 onverwacht uit tot het meest groene kabinet aller tijden.

Dat was geen bevlieging, zo moesten we begrijpen, maar een dringende noodzaak. De situatie was zeer ernstig. Het kabinet vond de zeer ambitieuze klimaatdoelstellingen van 'Parijs' zelfs niet scherp genoeg en legde de lat nog eens een stuk hoger.

Niet minder dan negen pagina's had het regeerakkoord nodig om de maatregelen te beschrijven die het kabinet ging nemen. De een nog ingrijpender dan de ander. Miljarden subsidies werden in het vooruitzicht gesteld.

De wereld, althans Nederland, zou nooit meer worden zoals die was.

Traditiegetrouw onderschreven de Kamerleden van de coalitiepartijen zonder aarzeling of kritiek wat de partijchefs hen voorlegden en klaar was het democratisch mandaat.

Voor het klimaat wordt de democratie zonder pardon aan de kant gezet

Noodplannen maken

Het bleek de basis voor een informele klimaatnoodtoestand. De voornemens in het regeerakkoord moesten worden omgebouwd en aangevuld tot een omvattend klimaatprogramma. Zonder enige gêne ging het kabinet hierbij op de buitenparlementaire toer.

Een tijdje werd nog gedaan alsof het om ouderwets polderen ging, maar alras was niet meer te verbergen dat een aparte beleidsstructuur was geschapen, parallel aan en los van bestaande instituties als departementen en officiële adviesorganen.

Een zeer selecte groep belanghebbenden zonder diepe wortels in de samenleving werd aan vijf zogeheten klimaattafels gezet met de opdracht om met elkaar een Klimaatakkoord te sluiten. De boel te regelen anders gezegd.

Burger stond op het menu

Daarbij werden afwijkende meningen en hun representanten zonder pardon geweerd. Kernenergie kwam daardoor niet eens op de agenda.

In geheime bijeenkomsten sloten klimaatactivisten en producenten van windturbines, zonnepanelen en biomassacentrales gedetailleerde deals.

De burgers zaten niet aan tafel en stonden - zoals een oude politieke wijsheid luidt - dus op het menu. Of beter hun portemonnee werd leeggegeten.

Geld speelt geen rol

Goh, wat waren verantwoordelijke minister Wiebes en 'klimaatpaus' Nijpels trots op het Klimaatakkoord.

Dat er in hun ogen sprake was van een noodtoestand, mag worden opgemaakt uit de voor liberalen ongebruikelijke vreugde over het dwingende karakter van veel plannen en over de torenhoge kosten ervan. Voor de redding van de planeet gaat geen zee te hoog, zo was de boodschap.

Dat de (echte) zee maar niet wilde stijgen en dat ook andere voorspellingen niet uitkwamen, leidde geen moment tot bezinning. Integendeel.

De eerste acties

Met ongekenne voortvarendheid werd het Klimaatakkoord door de Tweede Kamer gesleurd en in uitvoering genomen. Het is een noodtoestand toch? Dan mag, nee móet dat.

Biomassacentrales ontsproten als krokussen in de lente. Her en der verschenen 'spontaan' honderden

Voor het klimaat wordt de democratie zonder pardon aan de kant gezet

meters hoge windturbines en net zulke brede zonnevelden.

Energiebedrijven, handige ondernemers en buitenlandse bedrijven liepen elkaar van de sokken om tijdig de royale subsidiepotten te bereiken. Het kabinet vond het prachtig: het leeft!

Het ritselde van de plannen en initiatieven. Geothermie, aquathermie, windturbinevelden in de Noordzee, roept u maar, behalve kernenergie natuurlijk.

Ook moeten we 'van het gas af'. Honderden miljoenen werden vrijgemaakt om huizen van het gasnet af te koppelen, bij wijze van experiment, zodat we uiteindelijk alle woningen en bedrijven zo goed en snel mogelijk van deze fossiele brandstof zouden kunnen bevrijden.

Regionale Energietransitie Strategie

Om de zaak nog meer vaart en vooral een onafwendbare uitkomst te geven kondigde het kabinet de Regionale Energietransitie Strategie (RES) af. Zonder plichtplegingen werd de bestaande staatsinrichting en democratische besluitvorming terzijde geschoven. Weer een signaal dat de klimaatnoodtoestand feitelijk van kracht was.

Nederland werd opgedeeld in 30 regio's waarbinnen de gemeentes, provincie en wat andere instituties samen moesten bepalen waar en hoeveel windturbines, zonnevelden en biomassacentrales moesten komen.

Een landelijke projectorganisatie, gerund door voornamelijk externe consultants, zou dit keuzeprocess ondersteunen.

De machine draait op volle toeren, lezen we. Iedereen is heel erg betrokken en enthousiast. En dat de gemeenteraden er moeizaam achteraan hobbelen, was spijtig, maar onvermijdelijk. Het klimaat wacht niet tot we eindelijk uitvergaderd zijn.

Veel support

Het kabinet kreeg veel bijval. Uiteraard van de deelnemers aan de klimaattafels, maar ook van autoriteiten als het activistische Planbureau voor de Leefomgeving, hoogleraren als Jan Rotmans (die zich *scientivist* noemt), de officiële media en progressieve stadsbestuurders.

Steden als Utrecht en Amsterdam riepen de klimaatnoodtoestand uit. Amsterdam formuleerde zelfs eigen klimaatdoelstellingen die zo ambitieus zijn dat we alleen om redenen van fatsoen die niet belachelijk noemen. Onhaalbaar zijn ze in elk geval.

Voor het klimaat wordt de democratie zonder pardon aan de kant gezet

Schoon milieu is mensenrecht

Desondanks werd in de kring van klimaatactivisten nog stevig gemopperd. Het ging allemaal niet snel genoeg en zo sleepte actiegroep Urgenda, mede opgericht door de eerder genoemde Rotmans, het kabinet voor de rechter. Die honoreerde de claim: het kabinet handelde in strijd met het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, want een schoon milieu is een mensenrecht.

Het tekent de sfeer van noodtoestand dat het kabinet niet terstond de Kamer vroeg om bij wet aan deze onzin een einde te maken. Deemoedig boog het kabinet het hoofd, ging nog wel in appèl, maar trof de maatregelen die nodig waren om de klimaatdoelen te halen.

Meer, meer, meer!

De noodtoestandachtige sfeer pookte menige bestuurder op. Het moest sneller, harder. Meer, meer, meer!

Onder aanvoering van een wethouder van GroenLinks die in haar stad Assen de bewoners tegenover zich vond, willen de 40 grootste gemeentes van ons land huizenbezitters kunnen dwingen om van het gas af te gaan.

In Amsterdam heeft een wethouder, ook van GroenLinks, reclames op metrostations die fossiele brandstof aanprijzen, zoals bij auto's en goedkope vliegvluchten, verboden.

In dezelfde stad, erkende broedplaats van alle denkbare gekkigheid, vindt dezelfde wethouder het ook doodnormaal om windturbines zo dicht bij woningen te plaatsen dat gezondheidsschade onvermijdelijk is.

Van diverse kanten wordt gepleit voor de wettelijke bevoegdheid om woningen binnen te treden, ook als de bewoner dat niet wil, om te kijken of je niet stiekem toch fossiele brandstof gebruikt.

Dwang, verboden, allemaal voor de goede zaak.

Kritiek niet toegestaan

Maar steeds meer zien de burgers die klimaatplannen niet meer als 'de goede zaak'. De overheid vindt echter dat er een noodtoestand is en dat we ons dus eendrachtig om de troon (politici) moeten scharen en ons van kritiek moeten onthouden.

Bewoners die niet zo'n zin hebben om mee te doen aan een experiment om hun huis te ontkoppelen van het gasnet, worden gebrandmerkt als 'gasklevers'. Niet zelden wordt enorme druk op ze uitgeoefend om toch mee te doen, op straffe van aan hun lot overgelaten te worden.

Burgers die zich verwonderden over het gemak waarmee tweehonderd meter hoge windturbines

WYNIA'S WEEK

Voor het klimaat wordt de democratie zonder pardon aan de kant gezet

kunnen worden geplaatst op plekken waar ze nog niet eens hun tentje mogen opslaan, krijgen letterlijk de wind van voren. Of ze soms niet weten dat de aarde in gevaar is?

Massale houtverbranding vervuult de lucht

Als je wijst op de ecologische schade door windparken op zee, word je weggehoond.

Wie bossen omgezaagd ziet worden, moet zwijgen. Wie de natuurkundige waarheid verkondigt dat massale houtverbranding de lucht vervuult, krijgt te horen dat de EU dat anders ziet.

Wie erop wijst dat onder zonnevelden geen dier of plant kan leven, is een zeurpiet met een verborgen agenda.

Stelletje NIMBY's!

Burgerpanels

Om de opkomende burgerrevolte te dempen en de klimaatplannen te redden, heeft Nijpels, die nog niet eens de agenda van de klimaattafels wilde vrijgeven, het burgerpanel bedacht.

Het burgerpanel is een buitenparlementair inspraakorgaan dat naast of in plaats van de reguliere wettelijke democratie moet functioneren, geheel in lijn met de noodtoestand.

Partijen als GroenLinks en D66 hebben dit 'noodparlement' terstond omarmd, het CDA dat nog nooit is betraapt op een staatkundige innovatie, heeft dat ook gedaan.

Wát eruit moet komen, staat vast: hoera voor de planeet! Hóe dat moet, is nog onduidelijk, maar dat komt vast goed.

Climate Management Team

Alleen een OMT ontbreekt nog

Mark Rutte kan Jesse Klaver dus op zijn wenken bedienen. Ze formaliseren de informeel gecreëerde noodtoestand en voegen aan de besturingsstructuur het enige nog ontbrekende stukje toe: een OMT of zoals Klaver dat noemt een Climate Management Team. In het Engels, zodat iedereen kan zien dat we internationaal koploper willen zijn.

Dat Climate Management Team is natuurlijk niet bedoeld als adviesclub. Het moet, net als het OMT (corona), het beleid de facto gaan bepalen, met het kabinet als een soort Raad van Commissarissen en de Tweede Kamer als ... ach *give it a name* Raad van Aanbeveling.

Over de samenstelling doen al allerlei ideeën de ronde. Het moet vooral multidisciplinair worden.

Voor het klimaat wordt de democratie zonder pardon aan de kant gezet

Zodat anderen zich er niet mee kunnen bemoeien.

Democratie is niet geschikt voor klimaatcrisis

Wie dit alles beziet, kan maar één conclusie trekken. De klimaatnoodtoestand is in ons land al een feit. Informeel geregeld, stapsgewijze, improviserend, maar doelgericht.

Er is een buitenparlementair regime opgetuigd dat zonder expliciet democratisch mandaat of verantwoordingsplicht klimaatplannen doorvoert en op eigen gezag de samenleving een bepaalde richting opdrijft.

De wettelijk geregelde staatsinrichting is goeddeels lamgelegd, de democratie ook. Wie niet horen wil, moet maar voelen en als u geen zin heeft, dan maakt u maar zin. Dit alles met hulp of zwijgen van de Tweede Kamer, u weet wel, het orgaan dat zo'n stampeij maakt over de tegenmacht.

Het mag niemand verwonderen. In de kring van klimaatactivisten wordt al jaren openlijk gezegd dat de *global warming* niet met democratie valt op te lossen.

Rotsblokken in zee

Actievoerders vinden het dan ook doodnormaal om in strijd met de rechtsstaat te opereren. Denk aan Greenpeace dat doodleuk enorme rotsblokken in zee gooit om de visserij te hinderen.

De rechtsstaat is hooguit een instrument om de rechtsstaat aan te vallen: zie de gang naar de rechter van Urgenda.

De totalitaire staat is nooit ver weg als de mensheid moet worden gered.